

A7-0023/2012

1.2.2012

IETEIKUMS

par projektu Padomes lēmumam par Eiropas Savienības un Marokas Karalistes nolīguma noslēgšanu vēstuļu apmaiņas veidā par savstarpējiem liberalizācijas pasākumiem attiecībā uz lauksaimniecības produktiem, pārstrādātiem lauksaimniecības produktiem, zivīm un zivsaimniecības produktiem, 1., 2. un 3. protokola un šo protokolu pielikumu aizstāšanu un grozījumiem Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgumā, ar kuru izveido asociāciju starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses

(15975/2010 – C7-0432/2010 – 2010/0248(NLE))

Starptautiskās tirdzniecības komiteja

Referents: *José Bové*

Procedūru simboli

- * Apspriežu procedūra
- *** Piekrišanas procedūra
- ***I Parastā likumdošanas procedūra (pirmais lasījums)
- ***II Parastā likumdošanas procedūra (otrais lasījums)
- ***III Parastā likumdošanas procedūra (trešais lasījums)

(Norādītā procedūra pamatojas uz akta projektā ierosināto juridisko pamatu.)

SATURS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PROJEKTS	5
PASKAIDROJUMS	6
LAUKSAIMNIECĪBAS UN LAUKU ATTĪSTĪBAS KOMITEJAS ATZINUMS	9
ZIVSAIMNIECĪBAS KOMITEJAS ATZINUMS.....	12
KOMITEJAS GALĪGAIS BALSĒJUMS	14

EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PROJEKTS

**par projektu Padomes lēmumam par Eiropas Savienības un Marokas Karalistes nolīguma noslēgšanu vēstuļu apmaiņas veidā par savstarpējiem liberalizācijas pasākumiem attiecībā uz lauksaimniecības produktiem, pārstrādātiem lauksaimniecības produktiem, zivīm un zivsaimniecības produktiem, 1., 2. un 3. protokola un šo protokolu pielikumu aizstāšanu un grozījumiem Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgumā, ar kuru izveido asociāciju starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses
(15975/2010 – C7-0432/2010 – 2010/0248(NLE))**

(Piekrišana)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Padomes lēmuma projektu (15975/2010),
 - ņemot vērā projektu Eiropas Savienības un Marokas Karalistes nolīgumam vēstuļu apmaiņas veidā par savstarpējiem liberalizācijas pasākumiem attiecībā uz lauksaimniecības produktiem, pārstrādātiem lauksaimniecības produktiem, zivīm un zivsaimniecības produktiem, 1., 2. un 3. protokola un šo protokolu pielikumu aizstāšanu un grozījumiem Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgumā, ar kuru izveido asociāciju starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses (15974/2010),
 - ņemot vērā piekrišanas pieprasījumu, ko Padome iesniegusi saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 207. panta 4. punkta pirmo daļu un 218. panta 6. punkta otrās daļas a) apakšpunkta v) daļu (C7-0432/2010),
 - ņemot vērā Reglamenta 81. pantu un 90. panta 7. punktu,
 - ņemot vērā Starptautiskās tirdzniecības komitejas ieteikumu, kā arī Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas un Zivsaimniecības komitejas atzinumus (A7-0023/2012),
1. sniedz piekrišanu nolīguma noslēgšanai;
 2. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt Parlamenta nostāju Padomei, Komisijai, kā arī dalībvalstu un Marokas Karalistes valdībām un parlamentiem.

PASKAIDROJUMS

Barselonas procesa ietvaros 1995. gadā ieviestā Eiropas Savienība noslēdza Asociācijas nolīgumus ar divpadsmit valstīm Vidusjūras baseina dienvidu daļā ar mērķi nostiprināt dialogu un sadarbību, lai izveidotu miera, drošības un labklājības zonu.

Vēlāk priekšplānā izvirzījās mērķis izveidot brīvās tirdzniecības zonu, sākot ar lauksaimniecības preču liberalizāciju. Eiropadome 2005. gadā saskaņā ar Rabatas ceļvedi atļāva Komisijai vadīt sarunas ar vairākām Vidusjūras valstīm ar mērķi radīt lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu tirdzniecības liberalizācijai piemērotus apstākļus. Marokas Karaliste tika iekļauta attiecīgo valstu sarakstā.

Asociācijas nolīgums starp Eiropas Savienību un Maroku stājās spēkā 2000. gadā. Eiropas Savienības Padome 2010. gada decembrī parakstīja dokumentu, kas, tiklīdz to būtu ratificējis Eiropas Parlaments, ļautu sākt Eiropas Savienību un Marokas Karalistes tirdzniecības lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu jomā liberalizācijas otro posmu.

Ņemot vērā notikumus, kas 2011. gada pavasarī risinājās Tunisijā, Ēģiptē, Lībijā un Sīrijā, referents secina, ka līdz šim ieviestie liberalizācijas nolīgumi nav sasnieguši deklarētos mērķus, un šaubās par to, vai būtu lietderīgi turpināt tādu politiku, kas priekšplānā izvirza ietekmīgu dalībnieku ekonomiskās intereses, nenovērtējot sociālās sekas attiecībā uz iesaistīto sabiedrības daļu un videi nodarīto kaitējumu.

Attiecībā uz lauksaimniecību un zivsaimniecību šīs jaunās vienošanās ietvaros abas puses dod priekšroku kapitāla ziņā vērienīgas lauksaimniecības nostiprināšanai uz ģimenes un zemnieku lauksaimniecības rēķina. Kvotu ar samazinātu likmi palielināšana ievērojamam klāstam dārzeņu (tomāti, baklažāni, kabači, ķiploki, gurķi) un augļu (apelsīni, klementīni, melones, zemenes) Eiropas Savienībasražotājiem radīs grūti izturamus konkurences apstākļus, nenostiprinot līdzsvarotu lauksaimniecības attīstību Marokā.

Galvenais faktors, kas veido augļu un dārzeņu cenas, ir darbaspēka izmaksas. Laukstrādnieku saņemtā alga dienā Marokā ir aptuveni EUR 5. Šī zemā atalgojuma likme izriet no tā, ka laukstrādniekiem saskaņā ar Marokas Darba kodeksu nav iespējas iestāties arodbiedrībā un tātad iesaistīties kolektīvās sarunās.

Tas skaidrojams arī ar bērnu darba pastāvēšanu. *UNICEF* ziņo, ka Marokā vairāk nekā pusotram miljonam bērnu skolas vecumā tiek atņemtas tiesības uz izglītību, un uzsver, ka lielākajai daļai neskoloto bērnu draud ekonomiskā ekspluatācija, veicot pienākumus, kas viņiem uzticēti amatniecībā un lauksaimniecībā tādos apstākļos, kas ne vienmēr ir apmierinoši attiecībā uz bērnu veselību un psiholoģisko līdzsvaru.

Tiesību uz līdzdalību arodbiedrībās atzīšana un ievērošana, kā arī aktīvas politikas īstenošana cīņai pret bērnu darbu ir uzskatāmi par nepieciešamiem priekšnosacījumiem tirdzniecības nolīguma ar Maroku ratificēšanai.

Problēmas sagādā tas, kā nodrošināt augļu un dārzeņu sākotnējo cenu sistēmas uzticamību. Daudzas ražotāju organizācijas ar dziļām bažām uzskata, ka importēšanas sākotnējo cenu sistēmas apiešana apdraud visu nozari, īpaši attiecībā uz svaigiem tomātiem. Šī sistēmas disfunkcija dalībniekiem ļauj, ļaunprātīgi izmantojot esošos noteikumus par muitas vērtību,

samazināt ieviešanas tiesību maksājumus par augļiem un dārzeņiem. *FEPEX* (Spānijas Augļu un dārzeņu ražotāju un eksportētāju federācija) šajā jautājumā ir vērsusies Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komitejā.

Pirms jebkāda jauna tirgu atvēršanas posma papildu kvotām nepieciešams ir jānodrošina tarifu aizsardzības efektivitāte un ievesto vērtību kontrole.

Eksporta kvotas Marokā regulē valsts struktūra *EACCE* (Eksporta kontroles un koordinēšanas autonomā iestāde), kas izveidota 1986. gadā un kas piešķir privilēģijas lielām eksportētāju grupām ar jauktu kapitālu (galvenokārt Marokas un Francijas grupām). Attiecībā uz tomātiem 70 % Marokas tomātu eksportē tikai trīs grupas. Tātad Marokas ģimenes lauksaimniecība no šā nolīguma gūs niecīgu labumu.

Marokas „Zaļais plāns” ir paredzēts, lai veicinātu uz eksportu vērsta lauksaimniecības attīstību, piesaistot ārvalstu investorus. To rīcībā tiek nodotas vislabākās apūdeņotās zemes. Liels skaits Marokas personību un pētnieku norāda uz ģimenes un naturālām lauksaimniecībām pieejamo līdzekļu nepietiekamību.

Visnozīmīgākais piemērs ir atspoguļots „Invest in MED” pētījumā, kurš veikts Eiropas Savienības finansētas programmas *ENPI* (Eiropas kaimiņattiecību un partnerības investīcijas) vajadzībām (Aptauja Nr. 14, 2010. gada aprīlī, 83. lpp.). Ir grūti apšaubīt informācijas pamatotību par ieguldījumu, ko veicis Abudabi finanšu fonds *TIRIS EURO ARAB (TEA)*, kuram piešķirta zemes platību aptuveni 700 000 hektāru platībā Gilmīmas pilsētā Marokas dienvidos citrusaugu, olīvkoku un dārzeņu plantāciju izveidei. Šāda veida projekta izstrāde pierāda, ka brīvās tirdzniecības nolīguma perspektīva ir mudinājusi finanšu dalībniekus laikus izveidot uzņēmējdarbību Eiropas Savienības tiešā tuvumā.

Arī attiecībā uz vidi pārskats ir negatīvs un liek apšaubīt Eiropas Savienības principu aizsargāt vidi un pēc iespējas novērst klimata pārmaiņas. Saskaņā ar *INRA* (Nacionālais Lauksaimniecības pētniecības institūts) veikto salīdzinošo pētījumu viena kilograma tomātu audzēšanai Marokā ir nepieciešami 100 litri ūdens, turpretī Francijā — tikai 10 litri.

Tomātu eksports 250 000 tonnu apmērā atbilst 25 miljonu m³ ūdens eksportam. Saskaņā ar Berlīnes Humbolta Universitātes veikto pētījumu Sūsas reģionā, kur tomātus audzē visvairāk, pēc pastāvīgiem nokrišņu trūkuma gadiem gruntsūdens slānis pazeminās par 1–2 metriem gadā. Gada deficīts tiek lēsts ap 260 miljoniem m³. Tātad tomātu eksports veido ap 10 % šā deficīta. Šo samazinošos resursu izmanto uz vietējās pārtikas ražošanas rēķina.

No 2006. gada Dahlas (Rietumsahāra) nomalē ir izveidojušās agrorūpnieciskās saimniecības, kurās izmanto piekrastes gruntsūdens slāņa ūdeni. Pārmērīga šo rezervju izmantošana ar laiku radīs saldūdens sasāļošanas, apdraudot vietējo iedzīvotāju ūdens apgādi.

Eiropas Komisija, vēršot uzmanību uz tarifu jautājumiem, līdz šai dienai joprojām nav novērtējusi minētā nolīguma sociālo, vides un ekonomisko ietekmi. Ir nepieciešams padziļināts pētījums, lai Parlaments varētu pieņemt lēmumu, pilnībā apzinoties visus faktus.

Eiropas Savienība, noslēdzot brīvās tirdzniecības nolīgumu, uzreiz un automātiska ietekmē pašas Kopienas budžeta resursus, jo zūd muitas ienākumi. Referents izsaka nožēlu, ka Eiropas Komisija par šo jautājumu ir sniegusi vienīgi neskaidras aplēses. Referents vēlētos, lai Komisija ātri izstrādātu pētījumu un ierosinātu risinājumus nolūkā nodrošināt Eiropas Savienības budžeta integritāti.

Pēdējo mēnešu laikā referents vairākkārt ir izvirzījis jautājumu par Eiropas Savienības un Marokas nolīguma teritoriālo darbības jomu. Vairākas valstis, tostarp Amerikas Savienotās Valstis, ir parakstījušas brīvās tirdzniecības nolīgumus ar Marokas Karalisti, skaidri izslēdzot Rietumsahāru. Šādi noteikumi ir pieņemti nolūkā neietekmēt iznākumu Apvienoto Nāciju Organizācijas vadībā risinātajām starptautiskajām sarunām ar mērķi rast mierīgu risinājumu starp dažādām pusēm. Tā kā Eiropas Komisijai un Parlamenta Juridiskajam dienestam ir atšķirīgi šā jautājuma novērtējumi, referents uzskata, ka nav iespējams nodrošināt to, lai minētais brīvās tirdzniecības nolīgums būtu saskaņā ar starptautiskajiem līgumiem, kas uzliek pienākumus Eiropas Savienībai un visām tās dalībvalstīm.

Lai ievērotu Eiropas Parlamenta reglamenta 52. pantu, referentam ir jūs jāinformē par to, ka pretēji Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejā pieņemtajam atzinumam un šajā paskaidrojumā izklāstītajiem maniem argumentiem Starptautiskās tirdzniecības komitejas ieteikums ir apstiprināt Eiropas Savienības un Marokas nolīgumu.

13.7.2011

LAUKSAIMNIECĪBAS UN LAUKU ATTĪSTĪBAS KOMITEJAS ATZINUMS

Starptautiskās tirdzniecības komitejai

par priekšlikumu Padomes lēmumprojektam par Eiropas Savienības un Marokas Karalistes nolīguma noslēgšanu vēstuļu apmaiņas veidā par savstarpējiem liberalizācijas pasākumiem attiecībā uz lauksaimniecības produktiem, pārstrādātiem lauksaimniecības produktiem, zivīm un zivsaimniecības produktiem, 1., 2. un 3. protokola un šo protokolu pielikumu aizstāšanu un grozījumiem Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgumā, ar kuru izveido asociāciju starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses (15975/2010 – C7-0432/2010 – 2010/0248(NLE))

Atzinumu sagatavoja: *Lorenzo Fontana*

PA_Leg_Consent

ĪSS PAMATOJUMS

Priekšlikums par nolīgumu ļaus Marokai tūlīt liberalizēt 45 % (vērtības ziņā) importa no Eiropas Savienības, savukārt Kopiena varēs liberalizēt 55 % importa no Marokas. Nolīgumā papildus tam paredzēts arī atvieglojumu apjoma pieaugums dārzniecības un augļkopības nozarē, kurā Marokas produkti sastāda 80 % no Eiropas Savienības importa.

Apstiprinot šāda veida nolīgumu, Kopienas tirgus var tikt pakļauts riskiem, ko rada iespējamā ekonomikas lejupslīde teritorijās, kuras specializējušās dārzenū un augļu audzēšanā. Pastāvošās tirgus krīzes gadījumā, kas ietekmē dārzenū un augļu nozari, arī neliels produktu daudzums no trešām valstīm var beigu beigās radīt nestabilitāti.

Īpašas bažas rada Kopienas sistēmas spēja uzraudzīt un likt ievērot termiņus un tarifu kvotas, ko bieži neievēro Marokas uzņēmumi, kā par to ziņojušas dažādas šīs nozares asociācijas 2009. un 2010. gadā.

Kopumā nelīdzsvarotība attiecībā uz saskaņoto tarifu samazinājumu starp abām pusēm ir acīmredzama.

Augstie Kopienas standarti vides aizsardzības, darbinieku apstākļu, arodbiedrību aizsardzību, antidempinga standartu un pārtikas drošības jomās neattiecas uz Eiropas Savienībā importētajiem Marokas produktiem.

Vides aizsardzības jomā īpaši jāatzīmē spēcīga Eiropas produktu diskriminācija attiecībā pret Marokas produktiem sanitārā un fitosanitārā līmenī.

Priekšlikumā par nolīgumu nav paredzēts risināt pastāvošās problēmas attiecībā uz ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, kuras pēc nolīguma stāšanās spēkā apspriedīs turpmākajās sarunās.

Rietumsahāras teritoriju jautājums, par kuru Parlamenta juridiskajiem dienestiem ir pieprasīts juridisks atzinums, ir jāapsver uzmanīgi. Neatkarīgi no tā, vai šīs teritorijas var vai nevar iekļaut nolīgumā, saglabājas problēma par pastāvīgi pārkāptām cilvēktiesībām — lai nodrošinātu patiesu aizsardzību, Eiropas Savienība varētu apsvērt iespēju izmantot ekonomikas un tirdzniecības faktoros, slēdzot šādu veida nolīgumus tikai tad, ja praksē tiek ievērotas cilvēktiesības.

Konkrēti nolīgumā uzsvērtas jau esošās nopietnās problēmas konkurences jomā, ko rada darbaspēka izmaksu atšķirības Eiropas Savienībā un Marokā, kuras pārtikas lauksaimniecības politika ir vērsta uz attīstību un liela apjoma eksportu.

Turklāt Kopienas ražotājiem jau tagad ir jācīnās ar skaidri redzamiem kvotu paaugstinājumiem, kurus radījuši nolīgumi ar citām Vidusjūras reģiona valstīm.

Eiropas ražotājus nelabvēlīgi ietekmē tas, ka Marokas ražojumi, piemēram, tomāti, ienāk Kopienas tirgū citos periodos salīdzinājumā ar parasto Eiropas tirdzniecību, nelabvēlīgi ietekmējot tirgus — galvenokārt radot cenu nepastāvību.

Turklāt uzskata, ka Parlamentam, kā paredzēts Lisabonas līgumā, būtu ievērojami jāpalīdz Komisijai, radot sinerģiju, sadarbojoties, kopīgi risinot problēmas un apmainoties ar labas prakses piemēriem visa likumdošanas procesa laikā.

Tāpēc nolīgumu varētu līdzsvarot, papildinot to ar grozījumiem sākotnējo cenu un sanitāro, fitosanitāro un vides atšķirību izlīdzināšanas jomā un iekļaujot vajadzīgos sociālos un antidempinga nosacījumus.

Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Starptautiskās tirdzniecības komiteju ierosināt Parlamentam atteikties sniegt piekrišanu.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	12.7.2011
Galīgais balsojums	+ : 24 - : 14 0 : 2
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Richard Ashworth, Liam Aylward, José Bové, Luis Manuel Capoulas Santos, Vasilica Viorica Dăncilă, Paolo De Castro, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Lorenzo Fontana, Iratxe García Pérez, Béla Glattfelder, Sergio Gutiérrez Prieto, Martin Häusling, Esther Herranz García, Peter Jahr, Elisabeth Jeggle, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Agnès Le Brun, George Lyon, Gabriel Mato Adrover, Mairead McGuinness, Mariya Nedelcheva, James Nicholson, Georgios Papastamkos, Marit Paulsen, Britta Reimers, Ulrike Rodust, Alfreds Rubiks, Giancarlo Scottà, Czesław Adam Siekierski, Sergio Paolo Francesco Silvestris, Alyn Smith, Marc Tarabella
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Luís Paulo Alves, Salvatore Caronna, Spyros Danellis, Giovanni La Via, Maria do Céu Patrão Neves
Aizstājēji (187. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Oreste Rossi

28.9.2011

ZIVSAIMNIECĪBAS KOMITEJAS ATZINUMS

Starptautiskās tirdzniecības komitejai

par priekšlikumu Padomes lēmuma projektam par Eiropas Savienības un Marokas Karalistes nolīguma noslēgšanu vēstuļu apmaiņas veidā par savstarpējiem liberalizācijas pasākumiem attiecībā uz lauksaimniecības produktiem, pārstrādātiem lauksaimniecības produktiem, zivīm un zivsaimniecības produktiem, 1., 2. un 3. protokola un šo protokolu pielikumu aizstāšanu un grozījumiem Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgumā, ar kuru izveido asociāciju starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses (15975/2010 – C7-0432/2010 – 2010/0248(NLE))

Atzinumu sagatavoja: *Carmen Fraga Estévez*

PA_Leg_Consent

ĪSS PAMATOJUMS

Zivsaimniecības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Starptautiskās tirdzniecības komiteju ierosināt Parlamentam sniegt piekrišanu.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	26.9.2011
Galīgais balsojums	+: 12 -: 8 0: 2
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Josefa Andrés Barea, Alain Cadec, João Ferreira, Carmen Fraga Estévez, Pat the Cope Gallagher, Marek Józef Gróbarczyk, Carl Haglund, Iliana Malinova Iotova, Werner Kuhn, Isabella Lövin, Gabriel Mato Adrover, Guido Milana, Maria do Céu Patrão Neves, Crescenzo Rivellini, Ulrike Rodust, Struan Stevenson
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Luis Manuel Capoulas Santos, Diane Dodds, Matthias Groote, Raül Romeva i Rueda, Nikolaos Salavrakos
Aizstājēji (187. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Iratxe García Pérez

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	26.1.2012
Galīgais balsojums	+: 21 -: 7 0: 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	William (The Earl of) Dartmouth, Laima Liucija Andriekienė, María Auxiliadora Correa Zamora, Marielle De Sarnez, Christofer Fjellner, Yannick Jadot, Metin Kazak, Bernd Lange, Emilio Menéndez del Valle, Vital Moreira, Paul Murphy, Cristiana Muscardini, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Niccolò Rinaldi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Gianluca Susta, Keith Taylor, Jan Zahradil, Paweł Zalewski
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Amelia Andersdotter, José Bové, George Sabin Cutaş, Mário David, Syed Kamall, Silvana Koch-Mehrin, Inese Vaidere
Aizstājēji (187. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Véronique De Keyser, Jutta Haug, Younous Omarjee, Pier Antonio Panzeri, Jean Roatta